Mūsų kalba

89 09 09

Sunku šiandien būtų tiksliai pasakyti, kiek yra pasaulyje kalbų. Net ne visada galima atskirti, kur savarankiška kalba, o kur tik kurios nors kalbos tarmė. Mokslininkai mėtavia, jog kalbų pasaulyje turėtų būti apie trejetą tūkstančių. Vienos kalbos yra tikri milžinai; jomis kalba šimtai milijonų žmonių, o kitos – tik gal keliolio nykštukai, nes jas vartoja vos keli dešimtys asmenų. Tačiau ir vieni, ir kiti, paklausti, kuri pasaulio kalba yra gražiausia, mylimiausia, turbūt labai nedaug atsakytų – gimtoji kalba. Tai kalba, kurią žmogus įsisavina pačius pirmuosius savo žodžius, kuri padeda jam pradeda matyti, pažinti jį supančios aplinkos paslaptis, su ja viršje patys pirmieji, patys gražiausi jo išgyvenimai ir prisiminimai.

Kiekvienas kultūringas žmogus rūpinasi savo gimtąja kalba, stengiasi kuo geriau ją išmokti, pajusti jos grožį, susipažinti su jos istorija.

Mūsų gimtoji kalba yra labai turtinga. Ji kilo iš vadinamosios Vindoeuropiečių prokalbės, kuria gal prieš šešetą, gal prieš aštuonetą tūkstančių metų kalbėjo

žmonės kažkur Vidurio ar rytų Europoje. Ramūnui šiai kalbai skaldantis, atsirado dabartinės rimų, lenkų, latvių, vokiečių, anglų, prancūzų, graikų, armėnų ir kitos kalbos. Tačiau visi mokslininkai sutaria, kad jog iš visų šiandien gyvuojančių indoeuropiečių kalbų, lietuvių kalba yra patį pasižymėjusią į tą prieš tūkstančius metų išnykusią prokalbę. Garsus lietuvių prancūzų kalbininkas Antuanas Meje yra net pasakęs: „Tas, kuris nori žinoti, kaip kalbėjo mūsų protėviai, turi atvažiuoti pasiklausyti, kaip kalba lietuvis valstietis." Dėl nepaprasto savo senumo lietuvių kalba daugiau padeda tyrinėti kitų indoeuropiečių kalbų istoriją, todėl ji šiuo metu tebėra dėstoma daugelyje garsių pasaulio universitetų. Lietuvių kalbos mokytis į Lietuvą važiavo garsūs vokiečių, lenkų, čekų, bulgarų, suomių, danų, prancūzų, Švedijos ir kitų tautų mokslininkai. Apie lietuvių kalbą jie parašė daug labai įdomių knygų ir straipsnių, išgarsino ją savo tėvynėse ir plačiajame mokslo pasaulyje.

10, 4.
Sk. - mt.

1 - sudėtinis sujungiamasis sakinys, 2,3 - šalutinės sakinio dalys, 4 - sudėtinis nejungiamasis, 5,6 - išskirtinė aplinkybė, 7 - įterptinis žodis, 8 - užbaigta mintis, 9,10 - sudėtinis jungiamasis sakinys, 10 - 11 - šauksminis sakinys, 12 - sudėtinis jungiamasis sakinys, 13 - paaiškinimas.

26

Apsakymuose ji liete reikšmingas savo meto visuomenines problemas, pokaudiškinio kaimo buitį, kultūrinį atsilikimą, kapitalizmo nešamas negeroves, nacionalinę priespaudą. Visur ji atskleidė mūsų valstiečiuose slypinčią didelę dvasinę energiją, skatinančią kurti geresnį, šviesesnį gyvenimą. Visuomenės negeroves, prieštaravimus rašytoja atskleidė kaip šeimoje užaugusio žmogaus dramą.

30

Aš jaučiu, kaip jis alsuoja ir man jaukodo,